

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Voortgangsrapportage 1 Groeiakkoord, definitief

Aan: Minister-President Curaçao en Minister BZK Nederland
Van: Voortgangscmissie Groeiakkoord
Datum: 13 december 2019
Onderwerp: Voortgang uitvoering Groeiakkoord d.d. 12 juli 2019

Inleiding;

Nadere duiding en achtergrond Voortgangsrapportage 1, definitief

1. Op 2 oktober 2019 hebben wij Voortgangsrapportage 1 over de periode tot en met 30 september 2019 uitgebracht. Deze bevatte -om redenen die in bedoelde Voortgangsrapportage vermeld zijn- een voorlopig oordeel over de algemene voortgang van de gemaakte afspraken in het Groeiakkoord en over de realisatie van de twee voorwaarden waaraan Curaçao volgens bijlage 1 bij het Groeiakkoord moet voldoen om in aanmerking te komen voor voortzetting van de technische ondersteuning en beschikbaarstelling door Nederland van een extra lening van NAf. 30 mln. De inmiddels ontvangen nadere informatie stelt ons in staat een definitief oordeel te geven over de voortgang in de nakoming van de afspraken door Curaçao en Nederland. Dat doen we in deze Voortgangsrapportage 1, status definitief. Voordat wij deze rapportage hebben afgerond zijn de leden van de Raad van Ministers van Curaçao en de verantwoordelijke bewindspersoon van BZK in de gelegenheid gesteld het concept te toetsen op eventuele feitelijke onjuistheden en/of ontbrekende informatie omdat dit bijdraagt aan de kwaliteit van de rapportage. Beiden hebben hiervan gebruik gemaakt; de ontvangen reacties zijn, voor zover deze betrekking hebben op de feiten, in deze versie van de Voortgangsrapportage verwerkt. In deze Voortgangsrapportage hebben wij vanuit de opdracht om aan te jagen en te bemoedigen ook enkele adviezen opgenomen. Met oog op de algemene voortgang en het vervolg van haar werk stelt de Voortgangscmissie het op prijs hierop een schriftelijke reactie van de bewindspersonen van Curaçao en Nederland gezamenlijk te ontvangen. Het belang daarvan wordt in punt 5 van deze Voortgangsrapportage duidelijk gemaakt. Wij brengen deze Voortgangsrapportage uit aan de beide bewindspersonen die het Groeiakkoord ondertekend hebben. Het is aan hen te besluiten over de verdere verspreiding ervan.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Werkessie (oktober 2019) en werkweek 2 (november 2019)

2. Medio oktober 2019 is er een werksessie van enkele dagen geweest van de Projectmanagement Organisatie (PMO), BZK en het secretariaat van de Voortgangscmissie en individuele SG's om af te stemmen over de opzet van de Uitvoeringsagenda, de informatiestromen en de onderlinge rolverdeling.

De Voortgangscmissie heeft medio november 2019 een tweede werkweek gehad te Curaçao. Zij heeft zich in die week laten informeren over de stand van zaken in de uitvoering van de afspraken uit het Groeiakkoord. Er is in dat kader gesproken met de Minister President, de Raad van Ministers, de Ministers (met hun SG's en adviseurs) van BPD, FIN, GMN, EO, OWCS, SOAW en VVRP, de PMO Groeistrategie ("PMO"). Ook is er door een deel van de commissie gesproken met het secretariaat van het CFT.

De duo-gesprekken met telkens de Minister, de SG en adviseurs waren waardevol en wij voeren deze gesprekken bij het opstellen van de volgende Voortgangsrapportages graag weer. Verder heeft de Voortgangscmissie zich georiënteerd op hoe het Groeiakkoord maatschappelijk 'landt'. Om hier een beeld van te krijgen is gesproken met de SER, de Nationale Dialoog, de Nationale Consultatie, enkele leden van de recentelijk ingestelde Raad voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) en de President van de Centrale Bank (CBCS).

Algemene beschouwing;

Veel plannen, nog te weinig uitvoering

3. De Voortgangscmissie beoordeelt het zonder meer als positief dat er sinds de werkweek van september 2019 zichtbare voortgang geboekt wordt in de aanpak en uitvoering van een aantal afspraken uit het Groeiakkoord. De Voortgangscmissie gaat in deze Voortgangsrapportage weinig in op de uitvoering van de afspraken die volgens plan verlopen en richt zich met name op de afspraken waarvoor dat nog niet het geval is. De Voortgangscmissie meldt dit om te voorkomen dat het beeld ontstaat dat Curaçao zich niet zou inspannen om de gemaakte afspraken na te komen. Zij heeft dat beeld namelijk niet. Waar afgesproken deadlines voor het maken van plannen niet worden gehaald, zit de bottleneck vaak in het daadwerkelijk in uitvoering krijgen van deze plannen. Ook ten aanzien van de bestuurlijke inbedding van het Groeiakkoord in de Raad van Ministers is zichtbare voortgang geboekt. De afspraak om de voortgang tweewekelijks te bespreken in de Raad van Ministers draagt daar zeker ook aan bij. Ook de gevoerde gesprekken met de Ministers lieten zien dat het Groeiakkoord de aandacht heeft die het verdient.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

4. Bij de Voortgangscmissie is uit de gevoerde gesprekken en het ontvangen materiaal het beeld ontstaan dat er ten tijde van het maken van de afspraken van het Groeiakkoord onderschat is hoeveel stappen er per afspraak gezet moeten worden, welke doorlooptijd daar mee gemoeid is en welke capaciteit, kwantitatief en kwalitatief, er nodig is om afgesproken resultaten daadwerkelijk te realiseren. Zeker gezien het feit dat er in Curaçao vaak een beroep moet worden gedaan op een kleine groep personen. Dat beide landen tot nu toe nauwelijks in staat blijken de in het Groeiakkoord toegezegde extra technische ondersteuning handen en voeten te geven helpt ook niet. Daarbij komt dat de Voortgangscmissie de indruk heeft dat de gekozen aanpak vaak blijft steken in ‘van plannen maken naar plannen maken’. In plaats van de koe bij de horens te vatten en aan de slag te gaan met het uitvoeren van plannen, waarvan er al genoeg zijn. Daardoor is het tempo van veranderen te laag en komen deadlines in de knel. Op het feitelijk starten met de uitvoering wordt veelal nog onvoldoende gestuurd. Een sprekend voorbeeld is de versterking en grondige herziening van het overheidsapparaat, welke actie reeds was opgenomen in de Groeistrategie van oktober 2018 en herhaald is opgenomen in het Groeiakkoord van 12 juli 2019. Uit de verkregen informatie ontstaat het beeld dat hiervoor sinds februari 2019 en tot maart 2020 plannen worden gemaakt, voordat tot uitvoering kan worden overgegaan. Dit terwijl veel knelpunten bekend zijn uit eerdere onderzoeken.
5. De Voortgangscmissie constateert mede op basis van de reactie van de regering van Curaçao op de concept versie van deze Voortgangsrapportage dat de in het Groeiakkoord gemaakte afspraken over een grondige herziening van het overheidsapparaat en doorlichting van de uitvoeringsorganisaties aan de zijde van Curaçao niet als SMART worden ervaren. De voorbeelden van maatregelen die in dit kader genoemd zijn illustreren dat voor de Voortgangscmissie ook. Het is wenselijk dat er meer duidelijkheid komt over de reikwijdte van de afspraken over de strategische investeringsagenda als bedoeld in artikel 5 van het Groeiakkoord; heeft deze alleen betrekking op de projecten ten behoeve van aanwending van de mogelijk extra beschikbaar komende leningscapaciteit of heeft deze betrekking op alle voorgenomen investeringen. Ten aanzien van investeringen constateert de Voortgangscmissie verder onduidelijkheid over het toetsingsproces en de daarbij te gebruiken criteria. Enerzijds wordt gesteld dat daarover door de Raad van Ministers in augustus 2019 een besluit is genomen terzake thema's en criteria voor de investeringsagenda, terwijl de Voortgangscmissie in september 2019 door de regering gevraagd wordt om een nader advies op dit onderdeel. Dit advies is opgenomen in de voorlopige Voortgangsrapportage 1 van 2 oktober 2019, maar het is voor de Voortgangscmissie niet duidelijk of er een beslissing is genomen naar aanleiding van dat advies. Wanneer niet duidelijk is wat de afspraak uit het Groeiakkoord precies behelst en beslissingen over zaken waarover nader advies is gevraagd onvoldoende helder zijn, wordt de daadwerkelijke uitvoering van investeringsplannen niet geholpen. Daarnaast maakt dit het voor de Voortgangscmissie lastig om voortgang te monitoren en daarover te rapporteren.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Advies:

- *Verhelder als ondertekenaars van het Groeiakkoord op korte termijn naar elkaar de bedoeling van de gemaakte afspraken omtrent grondige herziening van het overheidsapparaat, doorlichting van de uitvoeringsorganisaties en de investeringsagenda en leg deze vast in een addendum bij het Groeiakkoord.*

6. De Voortgangscmissie constateert dat sprake is van extra rapportagedruk voor vooral het Ministerie van Financiën, nu deze naast het CFT ook de Voortgangscmissie moet voorzien van financiële informatie en dit bovendien op andere momenten in het jaar aan de orde is. Deze uitvoeringslast zou beperkt kunnen worden wanneer de Voortgangscmissie als basis gebruik zouden kunnen maken van de financiële informatie die het Ministerie van Financiën binnen 6 weken na afloop van een kwartaal aan het CFT verstrekt in de vorm van een uitvoeringsrapportage, met hierin opgenomen (financiële) informatie over de maatregelen opgenomen in tabel 1 Toelichting Groeiakkoord. Hiervoor is nodig dat de data waarop de Voortgangscmissies haar Voortgangsrapportages uitbrengt telkens met 1 maand worden opgeschoven. Deze data zijn opgenomen in haar nog vast te stellen reglement welke in concept aan beide bewindspersonen die het Groeiakkoord hebben ondertekend, werd voorgelegd. De interval van rapporteren blijft ook dan eens per kwartaal.

Advies:

- *Besluit de termijn van rapporteren door de Voortgangscmissie, met telkens 1 maand naar achteren op te schuiven.*

Uitvoeringsagenda 2020

7. In het Groeiakkoord (artikel 13) is afgesproken dat de afspraken jaarlijks worden geconcretiseerd in een in onderling overleg vast te stellen Uitvoeringsagenda. De Voortgangscmissie heeft herhaalde malen het belang van het beschikbaar hebben van een Uitvoeringsagenda benadrukt. In deze Uitvoeringsagenda wordt per afspraak uit het Groeiakkoord inzichtelijk gemaakt welke activiteiten achtereenvolgens uitgevoerd moeten worden en hoeveel doorlooptijd daarmee gemoeid is om het afgesproken resultaat op de afgesproken datum daadwerkelijk te realiseren.

De Uitvoeringsagenda is om meerdere redenen een belangrijk instrument:

- Voor de Minister President en de verantwoordelijke bewindspersoon van BZK, als ondertekenaars van het Groeiakkoord, om deze te kunnen vaststellen en daarbij de realiteitswaarde van de gekozen deadlines te kunnen toetsen.
- Voor de Raad van Ministers voor de politiek-bestuurlijke sturing op de uitvoering van de afspraken.
- Voor de SG's en anderen voor sturing en regie op de uitwerking en uitvoering.
- Voor de PMO om te coördineren en gevraagde informatie te kunnen leveren.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

- Voor Curaçao en BZK om technische ondersteuning concreet te gaan invullen.
- Voor alle betrokken partijen om helder te hebben waaraan de informatievoorziening aan de Voortgangscmissie moet voldoen om ons in staat te stellen ons werk te doen.
- Voor de Voortgangscmissie om de geboekte voortgang beter te kunnen monitoren, het uit de tijd lopen van afspraken tijdig te kunnen signaleren om te bemoedigen en aan te jagen en om te kunnen rapporteren over het vrij geven van de 60 mln. leningscapaciteit eind januari 2020.

Wij hebben begrepen dat de Raad van Ministers de concept versie van de Uitvoeringsagenda op 4 december 2019 heeft vastgesteld en akkoord is gegaan met het toesturen ervan aan de verantwoordelijke bewindspersoon van BZK, zodat deze door beide bewindslieden kan worden besproken en vastgesteld. De Voortgangscmissie vindt het van belang dat deze vaststelling nog voor de Kerst van 2019 plaats vindt, zodat zij de vastgestelde versie vanaf begin januari 2020 kan gebruiken als noodzakelijke basis voor haar werkzaamheden komend jaar; eind januari 2020 is immers het uitbrengen van weer de volgende Voortgangsrapportage gepland.

In dat kader worden wij graag in de gelegenheid gesteld ons een oordeel te vormen over de bruikbaarheid van de Uitvoeringsagenda en de daarin opgenomen informatie voor het werk van de Voortgangscmissie voor dat deze definitief vastgesteld wordt. Dit ook om onnodig tijdverlies te voorkomen.

Betrokkenheid maatschappelijke organisaties

8. De Voortgangscmissie constateert dat er vanuit de regering frequent overleg is met maatschappelijke organisaties. Zij heeft uit de gesprekken met maatschappelijke organisaties tegelijkertijd opgetekend dat er behoefte is aan meer duidelijkheid over de stand van zaken en de impact van het Groeiakkoord. Er is klaarblijkelijk een verschillende perceptie van de bedoeling van deze periodieke overleggen en wat er in deze overleggen gebeurt. Ook willen de maatschappelijke organisaties meer betrokken worden bij de uitwerking ervan. Met het oog op het belang van deze maatschappelijke inbedding adviseren wij de regering van Curaçao als volgt:

Advies:

- a. *Overweeg in het kader van het overleg met SER samen met de partners in de SER afspraken te maken over de onderdelen van het Groeiakkoord waarover zij om advies zal worden gevraagd, wanneer dat gebeurt en hoeveel tijd daarvoor beschikbaar is en leg deze afspraken vast in een werkplan 2020 Groeiakkoord SER.*
- b. *Overweeg in het kader van het overleg met de Nationale Dialoog samen met de daarin deelnemende organisaties afspraken te maken over de onderdelen van het Groeiakkoord waar zij bij de verdere uitwerking ervan betrokken zullen worden en wanneer dat gebeurt. Maak daarbij meteen duidelijk dat de Raad van Ministers vanuit haar*

Voortgangscmissie Groeiakkoord

verantwoordelijkheid de kaders van het Groeiakkoord vanzelfsprekend zal respecteren en leg deze afspraken vast in een werkplan 2020 Nationale Dialoog.

Technische ondersteuning

9. De Voortgangscmissie constateert dat concrete afspraken over technische ondersteuning vanuit Nederland sinds het afsluiten van het Groeiakkoord nog niet tot stand gekomen zijn, terwijl deze zo belangrijk zijn voor de uitvoering ervan. De oorzaken lijken uiteenlopend: de concrete vraag lijkt voor Curaçao vaak moeilijk te formuleren en daardoor aan Nederlandse zijde vaak niet duidelijk genoeg (inhoud, doorlooptijd, startmoment), de aanvraagprocedure wordt aan Curaçaose zijde vaak als lang en ingewikkeld ervaren en het ontbreekt vaak aan een adequate follow up op de gesprekken die hierover gevoerd worden. Er zijn vermoedelijk ook de nodige verzoeken om technische ondersteuning die beter vanuit gemeenten ingevuld kunnen worden gezien de ervaring die daar is met uitvoeringsvraagstukken. Tegelijkertijd blijkt dat daar waar duidelijk is met welke Nederlandse organisatie samengewerkt kan worden afspraken gemakkelijker en sneller tot stand komen. Een goed voorbeeld hiervan is de ondersteuning vanuit de NZA NL aan het Ministerie van GMN bij het opzetten van een Zorgautoriteit in Curaçao.

Advies:

- a. Breng medewerkers van het betreffende Ministerie of uitvoeringsorganisatie van Curaçao en de overheidsinstantie in NL die de technische ondersteuning in het kader van het Groeiakkoord levert zo snel mogelijk met elkaar in contact om samen de behoefte aan technische ondersteuning te concretiseren in een aanbod. Laat de PMO en BZK zich beperken tot het leggen van dit eerste contact en het monitoren van het snel en adequaat tot stand komen van de afspraken over de gevraagde ondersteuning.*
- b. Overweeg als Ministerie van BZK middelen beschikbaar te stellen waarop Nederlandse gemeenten, Ministeries en uitvoeringsorganisaties die in het kader van het Groeiakkoord menskracht leveren, door tussenkomst van het Ministerie van BZK, een beroep kunnen doen om de kosten te betalen.*

Uitgaven-verlagende en compliance en inkomstenverhogende maatregelen; Wisselend beeld van het tempo van invoering

10. Onderstaand vatten wij de stand van zaken samen ten aanzien van de maatregelen uit tabel 1 van de Toelichting op het Groeiakkoord en de daarbij gegeven uitwerking in de Toelichting, op basis van de informatie die wij van Ministerie van Financiën en/of de PMO ontvangen hebben. Dat levert het volgende beeld op:

Maatregel	Deadline	Status/Opmerking
Uitgaven verlagende maatregelen		

Voortgangscommissie Groeiakkoord

	Maatregel	Deadline	Status/Opmerking
1	Nullijn ambtenaren en trendvolgers	1 januari 2020	Verzoek aan Raad van Advies gedaan om vereiste van overleg met CGOA te laten vervallen. Onduidelijk of deze maatregel per 1 januari 2020 ingevoerd zal zijn al blijft dit wel het streven van de regering.
2	Optimalisatie Arbeidsapparaat; stimulering uittreding oudere ambtenaren	1 januari 2020	Uitvraag loopt, maatregel zal vermoedelijk niet per 1 januari 2020 in volle omvang geëffectueerd zijn. Onzekerheid over de onvermijdelijke vervangingsnoodzaak voor cruciale functies en daarmee over de uiteindelijke opbrengst.
3	Inkorting CARENSdagen	Effect voor geheel 2020 meegeteld als opbrengst	Wetgevingstraject in gang gezet. Streven van de regering is behandeling in de Staten in Q1 2020. Heeft waarschijnlijk gevolgen voor de ingeboekte opbrengst in 2020.
4	Taakstellende uitgaven verlaging	2019, 2020, 2021	Verschillende beheersmaatregelen, w.o. verplichtingenstop en voorafgaand toezicht, zijn ingevoerd. Nog geen informatie over het effect 2019.
5	Doorlichting uitvoeringsorganisaties	1 april 2020	Er is geen overall plan beschikbaar, maar er zijn wel enkele trajecten in uitvoering. Er is discussie over de bedoeling van deze afspraak.

Voortgangscommissie Groeiakkoord

	Maatregel	Deadline	Status/Opmerking
6	Huisvesting Ministeries	31 december 2019	Aan plannen wordt gewerkt; besluitvorming voor 31 december 2019 lijkt niet haalbaar. Streven van de regering is politiek bestuurlijke besluitvorming over het huisvestingsstelsel in Q1 2020.
7	Beleid centrale inkoop vastgesteld	31 december 2019	In uitvoering; er is een concept beleid aan Min BPD opgeleverd ter beoordeling en verdere afstemming. Moment van besluitvorming is nog niet bekend.
8	Kleine efficiencykorting	2020, 2021, 2022	Is ingeboekt in begroting 2020
9	Normering en afrekening subsidies en bijdragen	2 ^e helft 2019	Zal met vertraging worden ingevoerd
<i>Compliance verhogende maatregelen</i>			
10	Effect compliance programma achterstallige belastingen	2020, 2021, 2022	Traject loopt.
11	Niet belastingopbrengsten - negatieve uitgaven MEO, GMN, VVRP	Gefaseerde invoering, 1 ^e tranche augustus 2019, 2 ^e tranche december 2019	Gebrek aan capaciteit werkt stagnerend; onzekerheid over de te behalen opbrengst, o.a. i.v.m. verjaring.
12	Invoeren aangifteplicht OZB	2020, 2021, 2022	Is ingevoerd.
<i>Inkomsten verhogende maatregelen</i>			
13	Verhogen diverse belastingen en accijnzen, OB	1 augustus 2019	Zijn een maand later ingevoerd.
14	Taakstellende meeropbrengst belastinghervorming ad 100 mln. NAf, ter vervanging OB bij invoer.	1 januari 2020	Invoeringsdatum ABB 1 januari 2020 is niet haalbaar gebleken. Er is een nieuwe planning opgenomen in de BW 2020.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Overige maatregelen;

Veel van de uitvoering moet feitelijk nog starten

11. Volgens het Groeiakkoord moeten op 30 september 2019 een aantal plannen beschikbaar zijn resp. maatregelen genomen zijn. Hieronder geven wij de actuele stand van zaken weer:
- Start heroverwegingsoperatie Sociale Zekerheid in augustus 2019: de Raad van Ministers heeft een besluit genomen over de uitgangspunten en aanpak; start moet nog gemaakt worden.
  - Start heroverwegingsoperatie Arbeidsmarkt in augustus 2019: de Raad van Ministers heeft een besluit genomen over de uitgangspunten en aanpak; start moet nog gemaakt worden.
  - Implementatieplan conform roadmap goedkeurende verklaring 2021 eind augustus 2019: Implementatieplan is nog niet beschikbaar.
  - Versterking financiële functies eind september 2019: 1^e tranche is gerealiseerd, 2^e tranche ligt op schema.
  - Opleidingsplan financiële functies: staat op de planning voor november 2019
  - Vaststellen strategische investeringsagenda t.a.v. de productieve en rendabele investeringen in de tweede week van september 2019: deze agenda is nog niet beschikbaar; wel heeft de Raad van Ministers van Curaçao op 7 augustus 2019 de thema's en criteria vastgesteld en is er een lijst van potentiële projecten voor de extra leningscapaciteit 30 mln. vastgesteld in de Raad van Ministers. Zie verder onder punt 5 van deze Voortgangsrapportage.
  - Commissie doorlichting sociale fondsen ingesteld; dit is gerealiseerd.
  - Geoptimaliseerde businesscase nieuwe en oude ziekenhuis uiterlijk 1 oktober 2019 voorleggen aan CFT; deze datum is niet gehaald. De verwachting van de PMO is dat dit medio december 2019 wordt.
  - Optimalisatie proces afgifte vergunningen en economische producten; uitvoeringsplan is vastgesteld voor de periode augustus 2019 - januari 2020.
  - Sociale ontwikkelagenda 2019 - 2021 in augustus 2019 vastgesteld: is gerealiseerd
  - Uitvoeringsagenda 2019: is niet opgesteld; aan de Uitvoeringsagenda 2020 wordt gewerkt.
  - Voortgangscmissie ingesteld per 1 augustus 2019: met 1 maand vertraging gerealiseerd.
12. Volgens het Groeiakkoord moeten voor 31 december 2019 een aantal plannen beschikbaar of maatregelen doorgevoerd zijn. Uit de ontvangen informatie en gevoerde gesprekken leiden wij af dat er vertraging in de realisatie zal ontstaan op in ieder geval de volgende punten:
- Invorderingsinstanties versterken.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

- Autoriteit Zorg ingericht.
- Actieplan aansluiting onderwijs arbeidsmarkt vastgesteld
- Beleidskader samenhang arbeidsmarkt, onderwijs, migratie vastgesteld
- Eindvoorstel opzetten grondexploitatie en vastgoedbedrijf vastgesteld
- Beleidskader MD-traject vastgesteld.

Definitief oordeel omtrent vrij geven extra leningscapaciteit NAf 30 mln.

In bijlage 1 van het Groeiakkoord worden de afspraken weergegeven omtrent ondersteuning door Nederland, met daarbij aangegeven de peilperiode/data. De eerste peilperiode voor de afspraken was september 2019. Volgens deze bijlage moet Curaçao aan twee voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor voortzetting van de technische ondersteuning en beschikbaarstelling door Nederland van een extra lening van Naf 30 mln.

Twee voorwaarden

De eerste voorwaarde is, dat het pakket maatregelen 2019 conform tabel 1 moet zijn ingevoerd en verwerkt in de begrotingswijziging 2019. Aan deze voorwaarde is inmiddels voldaan. De Staten hebben op 22 november 2019 de begrotingswijziging 2019 goedgekeurd en de Landsverordening tot vaststelling van deze begrotingswijziging is inmiddels getekend door de Gouverneur en de Minister van Financiën.

De tweede voorwaarde van bijlage 1 bij het Groeiakkoord is dat het Groeiakkoord breed gedragen wordt door politiek Curaçao. Ook aan deze voorwaarde is inmiddels voldaan. De Staten hebben in oktober 2019 met 11 stemmen voor en 4 stemmen tegen ingestemd met het Groeiakkoord.

Conclusie

De Voortgangscmissie is van oordeel dat de Naf 30 mln. extra leningscapaciteit gegeven de twee daaraan verbonden criteria vrij gegeven kan worden.

Tot slot

De Voortgangscmissie is desgewenst graag bereid deze Voortgangsrapportage 1 aan de verantwoordelijke bewindslieden toe te lichten.